

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr. (11.1-53) SD-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. BIRŽELIO 21 D. NUTARIMO NR. 496 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO KODEKSO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į 2020 m. gegužės 21 d. priimto Lietuvos Respublikos darbo kodekso 2, 21, 26, 41, 52, 55, 56, 57, 59, 60, 61, 72, 75, 83, 89, 93, 95, 104, 110, 112, 117, 127, 128, 135, 137, 140, 141, 144, 147, 172, 185, 188, 192, 193, 194, 198, 224, 225, 228 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 72¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-2944 (toliau – DK pakeitimo įstatymas) nuostatas, kurių įsigaliojimas numatytas nuo 2020 m. rugpjūčio 1 d. (iki tol Lietuvos Respublikos Vyriausybė priims šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus). Atkreipiame dėmesį, kad pagal DK pakeitimo įstatymo nuostatas siūlome tikslinti Kriterijų, kuriuos turi atitikti laikinojo įdarbinimo įmonė, sąrašą ir laikinojo įdarbinimo įmonių atitikties šiems kriterijams nustatymo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“. Atsižvelgiant į tai, kad DK pakeitimo įstatyme nustatomi laikinojo įdarbinimo įmonių kriterijai, kuriuos jos turi atitikti kaip darbdavės, Nutarimo projekte pateikta tik atitikties šiems kriterijams, darbdavio įrašymo į laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašą ir išbraukimo iš jo nustatymo tvarka. Taip pat atlikti Sutrumpinto darbo laiko normų ir apmokėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“, redakciniai pakeitimai. Beje, siūlome pripažinti netekusiu galios Pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas, sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“, 5 punktą, kuris numato, kad konkursas į sąrašą nurodytas pareigas gali būti nerengiamas, jeigu Lietuvos Respublikos Vyriausybė yra paskelbusi ekstremaliają situaciją ar karantiną ir į sąrašą nurodytas pareigas darbuotojai priimami pagal terminuotas darbo sutartis terminuotam ekstremaliosios situacijos ar karantino laikotarpiui. Ši nuostata taps neaktuali, nes DK pakeitimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad į pareigas, dėl kurių turi būti rengiamas konkursas

pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso 41 straipsnio 3 dalies nuostatas, asmuo gali būti priimtas pagal terminuotą darbo sutartį, kol į šias pareigas konkurso būdu bus priimtas kitas darbuotojas, bet ne ilgiau kaip vienų metų laikotarpiui.

Kartu siūlome tikslinti Darbo laiko režimo valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose nustatymo aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“, – sudaryti galimybę valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose nustatyti visus galimus pagal Darbo kodekso 113 straipsnio nuostatas darbo laiko režimus, įskaitant ir suskaidytos darbo dienos laiko režimą, kurį taikydami darbuotojai galėtų geriau vykdyti šeimos ir darbo įsipareigojimus.

Išanalizavus dažniausiai gaunamus pareiškėjų paklausimus dėl tam tikrų su vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimu susijusių nuostatų, siekiant šių nuostatų teisinio aiškumo, t. y. siekiant aiškiai reglamentuoti premijų, kitų išmokų ir mokėjimų už atliktą darbą įtraukimą į vidutinį darbo užmokestį, Nutarimo projektu siūloma keisti Vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ (toliau – Aprašas), 3.4, 3.5, 5.1, 5.6, 5.9, 5.10, 5.11 papunkčius ir 6 punktą. Paminėtina, kad iš Aprašo 3.5 papunktyje numatytų premijų išskiriamos ir Aprašo 3.4 papunktyje nurodytos mėnesinės premijos, mokamos už mėnesio darbo rezultatus ir į vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimą įtraukiamos, kaip ir kiti šiame papunktyje numatyti mokėjimai. Tokiu pakeitimu būtų užtikrintas tinkamas Aprašo 5.12 papunkčio nuostatų įgyvendinimas, nes, apskaičiuojant jame numatytą vidutinį darbo užmokestį, įtraukiamos ir mėnesinės premijos, mokamos už mėnesio darbo rezultatus. Keičiant šį papunktį, būtų atsisakyta atskirų papildomų nuorodų į nuostatas dėl mėnesinių premijų ar jų išimčių, nurodytų Aprašo 5.1, 5.9 ir 5.11 papunkčiuose, nes dėl jų kyla papildomų neaiškumų, skaičiuojant vidutinį darbo užmokestį. Atsižvelgiant į tai, kad nėra reglamentuojama įmonės darbo pamainų grafiko sąvoka, ir į tai, kad tam tikrais atvejais dėl įmonių, įstaigų ar organizacijų veiklos specifikos jų darbo grafikas būna neaiškus, siūloma Aprašą papildyti nuostata, kad Apraše vartojama sąvoka „įmonės darbo (pamainos) grafikas“ suprantama kaip darbdavio administracijos darbo grafikas.

Išvadoms gauti suinteresuotoms institucijoms buvo pateikti ir Konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ (toliau – Konkursų organizavimo aprašas), pakeitimai, tačiau, atsižvelgus į gautus pasiūlymus, Konkursų organizavimo aprašo pakeitimai bus papildomai derinami su suinteresuotomis institucijomis. Jie nėra susiję su DK pakeitimo įstatymu.

Taip pat siūlomi Kai kurių kategorijų darbuotojų, turinčių teisę į pailgintas atostogas, sąrašo ir šių atostogų trukmės aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“, pakeitimai, psichologams ir socialiniams darbuotojams nustatant tos pačios trukmės pailgintas atostogas: psichologai nestacionariose socialinių paslaugų įstaigose, kaip ir socialiniai darbuotojai, kurie jau turi teisę į pailgintas atostogas, taip pat dirba su socialinę riziką patiriančiais suaugusiais asmenimis, šeimomis, asmenimis turinčiais proto ir (ar) psichinę negalią, vaikų globėjais, budinčiais globotojais, tėvais ir šeimynos dalyviais. Teikiant socialines paslaugas, prireikia vis naujų rūšių paslaugų ir funkcijų (pagalbos globėjams, rūpintojams, budintiems globotojams, vaiko laikinosios priežiūros įgyvendinant Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą ir kt.), todėl psichologų poreikis nuolat auga. Daugelyje šalies regionų sudėtinga rasti asmenų, norinčių dirbti psichologais, nes dažniausiai jie jau dirba keliose darbovietėse. Kai kuriose savivaldybėse esančiose socialinių paslaugų įstaigose nėra psichologų. Nustačius teisę į pailgintas atostogas psichologams, savivaldybėms būtų lengviau išsaugoti aukštą kvalifikaciją turinčius specialistus – psichologus, pritraukti naujų specialistų ir motyvuoti juos atsakingai dirbti. Papildomai skirti valstybės biudžeto lėšų tam nereikėtų, nes pailgintoms psichologų atostogoms apmokėti savivaldybės naudotų suplanuotas darbo užmokesčio fondo lėšas. Priėmus Nutarimo projektą, teisę į pailgintas atostogas įgytų apie 100 socialinių paslaugų įstaigose dirbančių psichologų.

Nutarimo projekto tikslas – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ nuostatas suderinti su DK pakeitimo įstatymo nuostatomis, išplėsti darbo laiko režimo taikymą valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose, patikslinti vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimą, suvienodinti panašų darbą tose pačiose įstaigose dirbančių darbuotojų pailgintų atostogų trukmę.

Priėmus Nutarimo projektą, priimti naujų teisės aktų, pripažinti netekusiais galios ar keisti galiojančių teisės aktų nereikės.

Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Teisinis reguliavimas nėra keičiamas iš esmės, todėl, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas ir numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama. Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Pastabų ir pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Valstybės tarnybos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės tarnybos departamentas), Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija),

valstybės įmonei Registrų centrui, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijai, Lietuvos profesinei sąjungai „Solidarumas“, Lietuvos profesinei sąjungai „Sandrauga“, Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijai, Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinei sąjungai, asociacijai „Investors’ Forum“, Lietuvos darbdavių konfederacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmams, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams.

Išvadas pateikė Valstybės tarnybos departamentas, Valstybinė darbo inspekcija, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, Finansų ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Teisingumo ministerija. Išvadų nepateikė Vidaus reikalų ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija, Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“, Lietuvos profesinė sąjunga „Sandrauga“, Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacija, Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinė sąjunga, asociacija „Investors’ Forum“, Lietuvos darbdavių konfederacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos verslo konfederacija, Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai. Dėl pateiktų pastabų, į kurias nebuvo atsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, teikiama derinimo pažyma.

Nutarimo projektą parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vyresnioji patarėja Airinė Dobužinskienė, tel. 8 706 64 229, el. p. airine.dobuzinskiene@socmin.lt, vyresnioji patarėja Rūta Juršaitė, tel. 266 4292, el. p. Ruta.Jursaitė@socmin.lt, vyriausioji specialistė Irena Mickevičiūtė, tel. 8 706 68 254, el. p. Irena.Mickeviciute@socmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas ir jo lyginamasis variantas, 12 lapų.
2. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 8 lapai.
3. Derinimo pažyma, 4 lapai.

Ministras

Linas Kukuraitis

Rūta Juršaitė, tel. 8 706 64 292, el. p. ruta.jursaitė@socmin.lt